

дакладам аб днях беларускай культуры выступіў міністр культуры ПНР В. Сакорскі, а з беларускага боку яго калега – міністр культуры БССР Я. Кісялеў, якія адзначылі, што дні беларускай культуры паслужаць умацаванню сяброўства, развіццю эканамічнага і культурнага супрацоўніцтва[7, С.3].

1 кастрычніка ў БССР быў адкрыты месячнік польска-савецкага сяброўства. У гэты ж дзень у Мінск прыбыла дэлегацыя польска-савецкага сяброўства, якую ўзначаліў міністр асветы Вітольд Ярасінскі. У гэты ж дзень у тэатры опера і балета адбыўся вечар *савецка-польскага* сяброўства (а не польска-беларускага. – А.В.). На ім прысутнічалі польскія госці на чале з В. Ярасінскім, сакратары ЦК КПБ Ц. Гарбуноў, Ц. Кісялеў, віцэ-прэзідэнт АН БССР І. Лупіновіч, Старшыня Белсаўпрофа І. Бельскі, П. Глебка, намеснік міністра культуры П. Лютаровіч ды іншыя. З дакладам "Непарушнае сяброўства польскага і савецкага народаў" выступіў П. Глебка.

Аналагічнага кшталту мерапрыемствы праходзілі ў Польшчы. Так, у Варшаве з гастроліямі знаходзіўся Акадэмічны тэатр імя Я. Купалы. 30 верасня на спектаклі прысутнічаў Старшыня СМ Польшчы Ю. Цыранкевіч, яго намеснік С. Ендрыхоўскі і Т. Гедэ, намеснік старшыні Дзяржаўнага савету С. Ігнар. У м. Белавежа адбылося масавае гуляне беларускага і польскага народаў. Каля 10 тыс. жыхароў Белавежы сабраліся каб сустрэцца з прадстаўнікамі Беларусі. У Кузніцы адбыўся сумесны матацыклетны прабег польскіх і беларускіх матацыклістаў[8, С.1].

Адазначым, што польскі друк надаваў значную ўвагу асвятленню правядзення дзейнасці беларускай культуры ў ПНР. Так, адзначалася, што ў многіх гарадах Польшчы – Варшаве, Познані, Беластоку, Уроцлаве, Зяленай Гуры ды іншых выступаюць беларускія артысты, пісьменнікі, паэты, якіх цэпла вітае польскі народ. "Жычэ Варшавы" падкрэслівала, што ўпершыню за пасляваенны час ў Польшчы праходзіць дэкада беларускай культуры, што, несумненна, будзе спрыяць умацаванню сяброўства і прыязні паміж беларускім і польскім народамі[9, С.3].

Падкрэслім, што знаходзячыся пад уплывам Савецкага Саюза польская прэса падкрэслівала, што росквіт беларускай культуры ў заходніх абласцях Беларусі адбыўся толькі пасля іх ўз'яднання з БССР. "Трыбуна Люду" падкрэслівала, што да 1939 г. "прагрэсіўныя беларускія пісьменнікі і паэты маглі выступаць толькі на старонках нелегальных і паўлегальных часопісаў. Многа твораў хадзіла ў рукапісах. Душой гэтай літаратуры з'яўляўся М. Танк, творы кога былі пранізаны ненавісцю да прыгнятальнікаў, жаданнем барацьбы за поўнае вызваленне працоўных. У верхах М. Танка ненавісць да польскіх пануючых класаў гучала так жа моцна як і любоў да змагаючагася польскага народу[10, С.3].

Адазначым, што беларуская прэса, асвятляючы дні беларускай культуры ў ПНР "прагаварвалася" наконт становішча беларусаў, як нацыянальнай меншасці ў Польшчы. Так, напрыклад, адзначалася, што 7 кастрычніка 1955 г. у Беластоку ў клубе Таварыства савецка-польскага сяброўства адбылася сустрэча беларускіх пісьменнікаў М. Танка, І. Шамякіна, А. Куляшова з прадстаўнікамі культуры Беластоцкага ваяводства. Старшыня ваяводскага праўлення Таварыства польска-савецкага сяброўства падкрэсліў, што "беларусы, якія жывуць у Польшчы акружаны сярдэчнай увагай. На тэрыторыі ваяводства маецца 56 беларускіх школ. У 98 школах адным з асноўных прадметаў з'яўляецца беларуская мова"[11, С.1]. Падкрэслім, што ў супрацьлегласць у БССР не мелася ніводнай польскамоўнай школы.

Для дэкады была характэрна заарганізаванасць праводзімых мерапрыемстваў. Так, звычайна пасля сустрэч з прадстаўнікамі культуры адбываліся паездкі па гарадах, наведванне прадпрыемстваў, устаноў. Як падкрэслівалі польскія газеты, дні беларускай культуры выконваюць "сваю асноўную мэту – яшчэ больш умацоўваюць сувязі паміж народамі". Польскія газеты друкавалі на сваіх старонках рэцэнзіі на спектаклі беларускіх артыстаў, расказвалі аб паэтах, пісьменніках, артыстах.

Дні беларускай культуры завяршыліся вялікім канцэртам, які быў дадзены беларускімі артыстамі ў Варшаўскай дзяржаўнай оперы. Значнасць мерапрыемстваў падкрэслівалася, тым, што на канцэрце прысутнічалі кіраўнікі Польшчы – першы сакратр ЦК ПАРП Б. Берут, Старшыня Дзяржаўнага Савета А. Завадскі, Старшыня СМ ПНР Ю. Цыранкевіч, члены палітбюро ЦК ПАРП Я. Берман, Э. Охаб, міністр замежных справаў С. Сіжэшэўскі і іншыя партыйныя і дзяржаўныя дзеячы. Па заканчэнні дзён культуры міністр культуры ПНР Влодзімеж Сокорскі арганізаваў прыём па выніках заканчэння дзён беларускай культуры ў Польшчы[12, С.1].

У 1956 г. значна пашырыліся культурныя сувязі БССР з ПНР. Так, напрыклад, бібліятэка АН БССР наладзіла кнігаабмен з 24 устаноўмі з Польшчы, у тым ліку з ПАН, універсітэтам Марыі Кюры-Складоўскай, Вроцлаўскім навуковым таварыствам, Ягелонскай бібліятэкай, Нарадовай бібліятэкай і г.д. За першае паўгоддзе 1956 г. бібліятэкай АН БССР было атрымана з Польшчы 514 экз. перыядычных выданняў, у тым ліку труды ПАН па фізіцы, біяхіміі, астраноміі, біялогіі; працы Інстытута геадэзіі і картаграфіі і г.д. Абмен навуковымі выданнямі, навуковай і навукова-тэхнічнай дакументацыяй дапамагае наладжваць навуковыя кантакты, пашыраць веды у той ці іншай галіне навукі[13, С.3].

Такім чынам, у другой палове 50-х г. пачалося шырокамаштабнае навукова-эканамічнае і культурнае беларуска-польскае супрацоўніцтва.

Літаратура

1. "Декларация Правительства Союза ССР об основах развития и дальнейшего укрепления дружбы и сотрудничества между Советским Союзом и другими социалистическими странами"/ Советская Белоруссия. – 1 ноября 1956 г. – С.1.
2. Маргунский, С. Творческие связи ученых Белоруссии и Польши / Советская Белоруссия. – 14 августа 1955 г. С. 1.
3. Нерушимая дружба советского и польского народов / Советская Белоруссия. – 9 сентября 1955 г. С. 1.
4. Лекции об успехах Польской Народной Республики / Советская Белоруссия. – 29 сентября 1955 г. С. 1.
5. Материалы о Белоруссии в польской литературной газете / Советская Белоруссия. – 30 сентября 1955 г. С.3.
6. Киселев, К. Свет братской дружбы / Советская Белоруссия. – 30 сентября 1955 г. С. 3.
7. Открытие дней белорусской культуры в Польше / Советская Белоруссия. – 1 октября 1955 г. С. 1.
8. Дни белорусской культуры в Польше / Советская Белоруссия. – 4 октября 1955 г. - С.1.
9. Дни белорусской культуры в Польше / Советская Белоруссия. – 5 октября 1955 г. – С.3.
10. Дни белорусской культуры в Польше / Советская Белоруссия. – 7 октября 1955 г. – С.3.
11. Дни белорусской культуры в Польше / Советская Белоруссия. – 8 октября 1955 г. – С.1.
12. Заключительный концерт белорусских артистов в Польше / Советская Белоруссия. – 11 октября 1955 г. – С.1.
13. Крепнет сотрудничество ученых / Советская Белоруссия. – 22 июля 1956 г. – С.3.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ